

Papierwerk | Een nieuwe belastingmuur rondom Europa maakt staal uit Azië duurder. Zo wil Brussel vervuilende productie ontmoedigen en eigen fabrieken beschermen. ‘Boodschappen kunnen hierdoor duurder worden.’

Europese belasting dwingt Chinese fabrieken om schoner te worden

Hans Nauta
Zaltbommel

Inkoper Anthony Bagen wijst de weg in een magazijn van 12.000 vierkante meter in Zaltbommel. Liften suizen op en neer om roestvaststalen onderdelen klaar te zetten voor transport. Buizen zweven door de lucht dankzij een handig tilsysteem. Verderop helpt een laser-snijmachine klanten met specifieke wensen.

De helft van alle buizen en onderdelen bestelt groothandel Paul Meijering Metalen buiten de Europese Unie. En dat betekent nogal wat. Sinds 1 januari betalen importeurs namelijk een nieuwe Europese belasting die de industrie schoner moet laten produceren. Niet alleen in Europa, maar ook in China, Taiwan of India.

Op kantoor legt Bagen een dikke map op tafel: CBAM staat erop, want zo heet de CO₂-belasting: Carbon Border Adjustment Mechanism. Het is een ‘groene’ maatregel die overleefd is gebleven, in een tijd waarin de EU andere groene plannen afzwakt. Bagen is al jaren bezig met het papierwerk. Wat is de bedoeling?

“De uitstoot van CO₂ wordt de komende jaren duurder in Europa”, licht hij toe. “Een bedrijf zou daarom de productie kunnen verhuizen naar buiten Europa. Om zulke koolstoflekkage te voorkomen, maakt Brussel Aziatische goederen uit een vervuilende fabriek duurder.”

Dit geldt niet alleen voor staal, maar ook voor cement, kunststof, aluminium en waterstof. Dat zijn allemaal producten waarbij veel energie nodig is.

Duurdere boodschappen

Hoeveel een importeur extra moet betalen, hangt af van de CO₂-uitstoot. “Het gaat om het verschil tussen de uitstoot van een gemiddelde fabriek binnen Europa en een producent ver weg”, zegt Bagen. Hij verwacht dat een ton roestvast staal zo 150 tot 250 euro duurder wordt. “Op een gelaste buis is dat 10 procent extra. Een aanzienlijke prijsverhoging.”

Paul Meijering Metalen levert aan aardappelpverwerkers en kippen-slachters. “Maar ook aan de chemie”, zegt mededirecteur Amber Meijering. “Of aan een bedrijf dat bijzondere uitlaten maakt voor motoren.” Deze afnemers berekenen de extra kosten mogelijk door. Als de voedselindustrie meer moet betalen voor staal, kunnen de boodschappen in de supermarkt dus wat duurder worden, zegt Bagen.

Maar er is ook een belangrijk positief effect. Europese inkopers hebben voortaan een financieel voordeel als ze kiezen voor een schonere leverancier. Hierdoor kunnen Aziatische fabrieken onderling gaan concurreren op de laagste CO₂-uitstoot. Hoe schoner, hoe goedkoper ze zijn op de Europese markt.

“Dat zien we nu al op vakbeurzen. Inkopers vragen niet alleen

Boven: een staalwerker in Yantai, China.
Onder: het pakhuis van Paul Meijering Metalen in Zaltbommel. FOTO GETTY

‘Inkopers vragen niet alleen naar de kwaliteit, maar ook naar de CO₂-uitstoot’

naar de kwaliteit, maar ook naar de CO₂-uitstoot”, zegt Jan-Joost den Brinker, technisch directeur bij Du-brink. Dit bedrijf is opgericht om bedrijven te helpen met CBAM-software. Dat zijn er nogal wat. “De regels gelden voor bedrijven die jaarlijks 50 ton staal importeren. Dat is tweeënhalf zeecontainer, daar zit je zo aan.”

Bagen heeft alle leveranciers in Taiwan, India, Thailand, Vietnam en China moeten aanschrijven met de vraag hoeveel CO₂ ze uitstoten bij de productie – een heel karwei. Een leverancier heeft nog niet geantwoord. “Daar gaan we dus minder kopen.” Want als de uitstoot van de fabriek onbekend is, rekent Brussel een extra hoog tarief.

‘Door Trump is het makkelijker geworden om zo’n belasting te introduceren’

CBAM zou de Europese Unie ruim 2 miljard euro kunnen opleveren in 2030, meldt persbureau Reuters. China, India en Zuid-Afrika zijn kritisch op de CO₂-belasting, omdat die nadelig zou zijn voor opkomende economieën. Ook de VS krijgen de EU-belasting opgelegd.

“Geen land heeft een uitzondering gekregen”, zegt Den Brinker. “Ik denk dat het door Trumps handelsbeleid gemakkelijker is geworden om zo’n belasting te introduceren. De wereld is gewend geraakt aan heffingen.”

Airco’s

Paul Meijering Metalen moet wel betalen, want in Europa zijn veel producten niet te krijgen, of niet in de juiste maten. Het prijsverschil met Azië zal door de nieuwe grensbelasting niet volledig verdwijnen, verwacht Bagen. “Een bepaald type buis is in Europa drie keer zo duur als in Vietnam of Thailand. Als een fabrikant van Airco’s die Europese buis gebruikt, wordt zijn product onbetaalbaar op de wereldmarkt.”

Tata Steel Nederland is positief over de grensbelasting, omdat die de energie-intensieve industrie helpt te investeren in verduurzaming. “CBAM geeft de Europese staalindustrie een kans ten opzichte van concurrenten buiten de EU”, zegt Peter Bernscher, chief commercial officer van Tata Steel Nederland.

“Maar voor de kracht van de staalindustrie in Europa hebben andere beschermende maatregelen, die er later dit jaar moeten komen, een grotere impact”, vervolgt Bernscher. Met scherpere invoerregels wil Brussel ervoor zorgen dat Azië minder staal op de Europese markt dumpet. “Dat zal voor een groot deel bepalend zijn voor de toekomst van de Europese staalproductie.”